

**Силабус курсу
«Німецька класична філософія»**

Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 033 Філософія
Освітньо-професійна програма «Аналітика суспільних процесів»
Кількість кредитів – 5
Рік підготовки, семестр – III рік, I семестр
Компонент освітньої програми: обов'язкова
Дні занять: згідно розкладу занять
Консультації: згідно розкладу індивідуальної роботи
Мова викладання: українська

Керівник курсу:	Кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та суспільних наук – Поперечна Галина Антонівна
Е-mail викладача:	hap190962@tnpu.edu.ua
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/history/poperechna-galina-anton-vna.php?clear_cache=Y
Сторінка курсу в Moodle	https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=3333

Анотація дисципліни

Курс «Німецька класична філософія» спрямований на ознайомлення з феноменом, специфікою та предметним полем філософських досліджень у Німеччині другої половини XVIII – першої половини XIX ст., вивчення систем філософії її основних представників: І. Канта, Й. Фіхте, Ф. Шеллінга, Г. Гегеля, Л. Фойєрбаха, К. Маркса та Ф. Енгельса, які з одного боку, узагальнили здобутки всієї попередньої філософської думки, а з іншого – вплинули на її подальший розвиток, здійснили істотний внесок у царині філософської онтології, гносеології, логіки, соціальної філософії, філософії історії, мистецтва, права тощо.

Метою вивчення курсу є глибоке і творче засвоєння студентами змісту німецької класичної філософії як важливої ланки історії західноєвропейської інтелектуальної думки, формування у студентів розуміння історії філософії як цілісного процесу, який відображає світоглядний розвиток людства, уявлень про основні джерела та етапи становлення німецької класичної філософії, діалектику як міждисциплінарне дослідження, в якому поєднуються знання з усіх галузей філософії та гуманітарних наук.

Основні завдання: забезпечити ґрунтовне опанування студентами категоріального апарату, основних ідей та положень філософської спадщини представників німецької класичної філософії, поглиблювати вміння працювати з першоджерелами, спонукати до самостійних роздумів над актуальними проблемами як історико-філософського так і загальнофілософського характеру, формувати власну позицію щодо окресленого періоду, застосовувати набуті знання при аналізі реалій сучасного суспільного буття.

Зміст дисципліни «Німецька класична філософія» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців спеціальності 033 Філософія, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент:

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Передумови та становлення німецької класичної філософії			
2 / 2	1. Передумови формування і характерні риси німецької класичної філософії.	Розуміти вплив природознавства, реформаційних і просвітницьких ідей та суспільно-політичної ситуації Західної Європи та Німеччини на формування німецької класичної філософії, визначати особливості, встановлювати її зв'язок і місце у світовому історико-філософському процесі.	Питання, тести, завдання
2 / 2	2. Німецьке Просвітництво	Аналізувати основні положення філософської системи Х. Вольфа, та його роль в поширенні просвітницьких ідей у Німеччині, розуміти спрямування і характер німецького Просвітництва, його зв'язку з містико-діалектичною традицією, рефлексію на мистецтво, суспільства та релігію.	Питання творчі завдання, дискусія
2 / 2	3. Становлення і розвиток німецького романтизму	Знати етапи еволюції романтизму, їх проблематику і характерні риси німецького романтизму, нові принципи філософсько-естетичного осягнення дійсності, місце і роль романтизму в історії філософської культури.	Питання, тести, реферат
2 / 2	4. Філософія І. Канта	Розрізняти і характеризувати основні періоди творчості і життєвого шляху І. Канта, розуміти сутність космологічної гіпотези та інших важливих припущень філософа, мету і завдання переоцінки тогочасної метафізики.	Тести, питання, реферат
2 / 4	5. Теорія пізнання І. Канта.	Розуміти Вихідні гносеологічні передумови «Критики чистого розуму», сутність критицизму як методу і способу побудови філософії, давати пояснення «коперніканського повороту» та класифікації суджень, розкривати зміст, основні положення та призначення основних частин теорії пізнання І. Канта: трансцендентальної естетики, аналітики та діалектики.	Питання, творче завдання, тести
2 / 2	6. Практична філософія І. Канта	Знати загальні принципи і специфіку розуміння І. Кантом поняття «практичної філософії», аналізувати поняття легальної поведінки людини, сутність людської автономії, зміст і основні вимоги категоричного імперативу, розуміти суперечності етики І. Канта.	Тести, питання, есе

2 / 4	7. Критика здатності судження	Розуміти призначення «Критики здатності суджень», надавати характеристику рефлектуючої здатності судження як апіорно законодавчої здатності, суть і значення естетичної здатності судження, вчення про смак і поняття прекрасного.	Тести, питання, реферат
-------	-------------------------------	--	-------------------------

Змістовий модуль 2. Розвиток німецької класичної філософії після І. Канта

4 / 4	8. Філософія Й.-Г. Фіхте	На підставі розуміння сутності науковчення, надавати характеристику основних принципів побудови системи Й. Фіхте, змісту і її основних положень, здійснювати аналіз поглядів Й. Фіхте на свободу, історію, державу і право, співвідносити їх з поширеними та той час поглядами і сучасністю.	Тести, питання, дискусія
2 / 4	11. Енциклопедія філософських наук як система філософської доктрини Г. В. Ф. Гегеля	Розуміти поняття логічного в філософії Г. Гегеля, всезагальний зв'язок станів і елементів пізнання, самоопосередкування істини і потрібність діалектичного методу і сутність принципів побудови філософської системи Г. Гегеля, вміти пояснювати зміст основних діалектичних категорій, застосовувати їх до пізнання навколишньої дійсності, аналізувати і критично оцінювати вчення про дух, філософію історії та філософію права Г. Гегеля.	Питання, Термінологічний диктант, есе
2 / 2	12. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха	Розуміти суть і значення критики Л. Фейєрбахом релігії і філософії Г. Гегеля, зміст його антропологічного принципу та нового підходу до вивчення людини, знати категорії і принципи філософії надавати оцінку абстрактно-антропологічного гуманізму етики Фейєрбаха.	Тести, Питання, дискусія
2 / 2	13. Філософія марксизму. Діалектичний матеріалізм	Характеризувати соціально-історичні умови, теоретичні джерела і природничо-наукові передумови виникнення діалектичного і історичного матеріалізму, розуміти і надавати пояснення основних категорій діалектичного матеріалізму, надавати оцінку діалектичного матеріалізму з точки зору сучасної наукової картини світу.	Питання, дискусія, реферат
2 / 2	13. Філософія марксизму. Історичний матеріалізм	Розуміти соціально-економічні та ідейні передумови виникнення матеріалістичного розуміння історії, сутність революційного перевороту у поглядах на суспільство, характеризувати закони суспільного розвитку, його етапи та детермінанти,	Тести, питання, дискусія

		взаємозв'язок матеріальної та духовної сфер суспільства, надавати оцінку положень історичного матеріалізму з позицій сучасності.	
--	--	--	--

Формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

Індекс в матриці	Програмні компетентності
	Загальні компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 2	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями та інноваційними технологіями.
ЗК 3	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 5	Здатність до проведення аналітичних і наукових досліджень на відповідному рівні.
ЗК 6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді.
ЗК 10	Здатність до самоорганізації та автономної роботи.
ЗК 11	Цінування та повага різноманітності й мультикультурності.
ЗК 12	Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів) та академічної доброчесності.
ЗК 13	Здатність креативно мислити та генерувати нові ідеї.
ЗК 16	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
	Спеціальні (фахові) компетентності
СК 1	Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури, її методологічної основи для аналітичної діяльності.
СК 3	Здатність використовувати у професійній діяльності знання про розвиток основних ідей, учень та напрямків суспільних дисциплін.
СК 4	Усвідомлення особливостей і місця вітчизняної інтелектуальної думки у світовій філософській традиції та її ролі в українській духовній культурі й суспільних процесах.
СК 5	Здатність аналізувати сучасні філософські та суспільно-політичні проблеми та вчення.
СК 6	Здатність здійснювати інтелектуальну, логіко-мисленнєву діяльність, спрямовану на вирішення практичних завдань.
СК 7	Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично й аргументовано та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.
СК 8	Здатність оперувати філософською і конкретно-науковою термінологією для розв'язання професійних завдань.
СК 9	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності філософські та конкретно-наукові методи і підходи.
СК 10	Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.
СК 11	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.
СК 12	Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної

	доброчесності, професійної етики та культури.
СК 13	Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії та суспільних наук.
СК 14	Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності; вміння обирати ефективну стратегію комунікативної поведінки та спілкування у процесі професійної діяльності.
СК 16	Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати аналітичне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості у різних галузях суспільного життя.

Програмні результати навчання:

ПРН 1	Розуміти сенс філософії та суспільних наук, їх місце в системі культури;
ПРН 2	Розуміти розмаїття та специфіку філософських та суспільних дисциплін, знати філософську та конкретно-наукову термінологію
ПРН 3	Знати основні етапи, напрямки в історії світової і вітчизняної філософії та інших суспільних галузей.
ПРН 4	Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної, загальногуманітарної та суспільної проблематики.
ПРН 6	Знати основні напрями, тенденції, проблематику сучасної філософії та суспільних наук.
ПРН 8	Оперувати основними філософськими, економічними, соціологічними, політичними методами і підходами, розуміти етико-практичну значущість філософського та соціально-гуманітарного знання у здійсненні аналітичної діяльності.
ПРН 9	Мати навички написання філософських текстів, проведення політичних, соціально-економічних та наукових досліджень.
ПРН 10	Мати навички реферування, систематизованого огляду і порівняльного аналізу філософської, суспільствознавчої й загальнонаукової літератури та уміння роботи з документами різних видів.
ПРН 11	Вміти аналізувати міркування, різні види інформації, факти, статистичні дані, робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки, прогнози та надавати рекомендації.
ПРН 12	Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано; використовувати технології ефективного спілкування і раціональної поведінки у професійній комунікації.
ПРН 13	Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.
ПРН 14	Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері аналітичної діяльності або навчання.
ПРН 15	Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності і вирішення можливих конфліктних ситуацій та вміння планувати, організовувати й аналізувати міжособистісну взаємодію у процесі професійної комунікації.
ПРН 16	Вміти застосовувати загальногуманітарні, філософські, політичні й економічні знання в різних сферах життєдіяльності.
ПРН 17	Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії та суспільних наук.
ПРН 18	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури і електронних баз та критично аналізувати, класифікувати, систематизувати й інтерпретувати її.

Література

Основна

1. Булатов М. Немецкая классическая философия. В 2-ч. Ч. 1. Кант, Фихте, Шеллинг. Киев : Стилос, 2003. 322 с. Ч. 2. Гегель, Фейербах. Киев : Стилос, 2006. 544 с.
2. Гулыга А. В. Немецкая классическая философия. Москва : Молодая гвардия, 1981. 303 с.
3. Гусев В. І. Західна філософія Нового часу XVII – XVIII ст.. Підручник. Київ: Либідь, 2000. 368 с.
4. История диалектики. Немецкая классическая философия. Москва : Мысль, 1978. 365 с.
5. Кузнецов В. Н. Немецкая классическая философия второй половины XVIII – начала XIX века. Москва : Высшая школа, 1989. 480 с.
6. Кузнецов В. Н. Немецкая классическая философия: учебник для вузов. Москва : Высшая школа, 2005. 673 с.
7. Кушаков Ю. В. Нариси з історії німецької філософії Нового часу. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 572 с.
8. Нарский И. С. Западноевропейская философия XIX века. Москва : Высшая школа, 1976. 585 с.

Першоджерела

1. Гегель Георг Вильгельм Фридрих. Наука логики. Москва : АСТ. 2018. 912 с.
2. Гегель Г. В. Ф. Наука логики. Москва : Мысль, 1999. 1054 с.
3. Гегель Георг. Работы разных лет. В 2-х т. Т. 1. Москва : Мысль, 1970. 668 с.; Т. 2. Москва : Мысль, 1971. 630 с.
4. Енгельс Ф. Людвіг Фейербах і кінець класичної німецької філософії. Київ: Політвидав України, 1990. 251 с.
5. Кант І. Критика чистого розуму. Сімферополь : Реноме, 2003. 464 с.
6. Кант І. Критика практичного розуму. Київ: Юніверс, 2004. 240 с.
7. Кант І. Прологомени до кожної майбутньої метафізики, яка може постати як наука. Київ : : ППС-2002, 2005. 178 с.
8. Кант И. Основы метафизики нравственности. И. Кант [пер. с нем. Л. Д. Б.] // Сочинения : в 6 т. Москва : Мысль, 1964. Т. 4. С. 219 – 310.
9. Кант І. Рефлексії до чистого розуму. Київ : Юніверс, 2004. 454 с.
10. Кант И. К вечному миру (1795). / Кант И. Сочинения в 6 т. Москва : Мысль, 1963 – 1966. Т 6.
11. Кант И. Конец всего сущего (1794). / Кант И. Сочинения в 6 т. Москва : Мысль, 1963 – 1966. Т 6.
12. Кант И. Об изначально злом в человеческой природе (1792). / Кант И. Сочинения в 6 т. Москва : Мысль, 1963 – 1966. Т 6.
13. Кант И. Критика способности суждений. Москва : Наука, 2006. 512 с.
14. Фейербах Л. Сочинения в двух томах. Т. 2. Москва : Наука, 1995. 425 с.
15. Шеллинг Ф. В. Й. Философия откровения. Санкт-Петербург : Наука, 2001. 283 с.

Додаткова література

1. Асмус В. Ф. Иммануил Кант. Москва : «Наука», 2005. 534 с.
2. Берковский Н. Я. Романтизм в Германии. Санкт-Петербург : Азбука-классика, 2001. 510 с.
3. Баллаев А. Б. Маркс, размышляющий. Москва : Канон + РООИ Реабилитация, 2015. 360 с.
4. Библер В. С. Век Просвещения и «Критика способности суждения». Дидро и Кант. // Западноевропейская художественная культура XVIII века. Москва : Наука, 1980. С. 151 – 248.

5. Бур М. Притязание разума: Из истории немецкой классической философии и литературы. Москва : Прогресс, 1978. 262 с.
6. Вейль Э. Гегель и государство. Пять докладов. Санкт-Петербург : Владимир Даль, 2009. 282 с.
7. Виндельбанд В. Практическая философия Канта // Виндельбанд В. История новой философии в ее связи с общей культурой и отдельными науками. Т. 2. От Канта до Ницше. Москва : Гиперборея, 2007. 512 с.
8. Габитова Р. М. Философия немецкого романтизма. Москва : Наука, 1978. 288 с.
9. Гайденко П. П. Парадоксы свободы в учении Фихте. Москва : Наука, 1990. 128 с.
10. Гайденко П. П. Философия Фихте и современность. Москва : Мысль, 1979. 287 с.
11. Гайм Р. Гегель и его время. Санкт-Петербург : Наука, 2006. 392 с.
12. Гулыга А. В. Кант. Москва : Молодая гвардия, 1977. 304 с.
13. Гулыга А. В. Шеллинг. Москва : Молодая гвардия, 1982. 317 с.
14. Дерріда Ж. Привиди Маркса. Держава заборгованості, робота скорботи та новий Інтернаціонал. Харків : Око, 2000. 272 с.
15. Длугач Т. Б. И. Кант: от ранних произведений к «Критике чистого разума». Москва : Наука, 1990. 136 с.
16. Кант Иммануил. Трактаты и письма. Москва : Наука, 1980. 710 с.
17. Кант и кантианцы. Критические очерки одной философской традиции. Москва : Наука, 1978. 360 с.
18. Кассирер Эрнст. Жизнь и учение Канта. Санкт-Петербург: Университетская книга, 1997. 447 с.
19. Критические очерки по философии Канта. Киев : Наукова думка, 1975. 368 с.
20. Лазарев В. В. Философия раннего и позднего Шеллинга. Москва : Наука, 1990. 173 с.
21. Лукач Д. Молодой Гегель и проблемы капиталистического общества. Москва: Наука, 1987. 567 с.
22. Мамардашвили М. К. Кантианские вариации. Москва : Аграф, 1997. 310с.
23. Мегилл А. Карл Маркс: бремя разума. Москва : Канон+ 2011. 336 с.
24. Мінаков М. А. Вчення Канта про віру розуму. Київ : Центр практичної філософії, 2001. 140 с.
25. Мислителі німецького романтизму. Упор. Рудницький Л., Фашовець О. Київ : Лілея-НВ, 2003. 588 с.
26. Мотрошилова Н. В. Путь Гегеля к «Науке логики». Формирование принципов системности и историзма. Москва: Наука, 1984. 352 с.
27. Нерсисянц В. С. Гегель. Москва : Норма, 2021. 112 с.
28. Рахманов А. Б. Социальная философия К. Маркса и Ф. Энгельса и ее антиномии. Москва : Либроком, 2012. 605 с.
29. Суслова Л. А. Философия И. Канта (Методологический анализ). Москва : Высшая школа, 1988. 224 с.
30. Тевзадзе Г. В. Иммануил Кант: проблемы теоретической философии. Тбилиси : Мецниереба, 1979. 376 с.
31. Флоренский П. А. Космологические антиномии Иммануила Канта. / Флоренский П. А. Сочинения: В 4-х т.Т. 2. Москва : Мысль, 1996. С. 3 – 33.
32. Чижевский Д. И. Гегель в России. Санкт-Петербург : Наука, 2007. 411 с.
33. Шинкарук В. И. Критика Фейербахом религии и идеализма // Шинкарук В. І. Вибрані твори у 3 т. Київ : Укр. Центр духовної культури, 2003. Т. 2. С. 513 – 524.

34. Шинкарук В. И. Теория познания, логика и диалектика И. Канта. (И. Кант как родоначальник немецкой классической философии). Киев : Наукова думка, 1974. 335 с.
35. Шинкарук В. И. Философия Людвиг Фейербаха // Шинкарук В. И. Вибрані твори у 3 т. Київ : Укр. Центр духовної культури, 2003. Т. 2. С. 513 – 524.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. ЕНМКД Філософська антропологія <http://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=22>
2. Безкоштовні електронні підручники онлайн «Гуманітарні науки» (<http://www.chitalca.html>).
3. <http://lib.onu.edu.ua/> Бібліотека ОНУ ім. І.І.Мечникова.
4. <http://www.onu.edu.ua/ru/index.html> Сайт ОНУ ім. І.І.Мечникова.
5. <http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.
6. Каталог електронних бібліотек: <http://www.aonb.ru/iatp/guide/library.html>
7. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Електронна бібліотека з філософії <http://filosof.historic.ru/>
9. Електронна бібліотека <http://elibrary.rsl.ru/>
10. Електронна бібліотека підручників <http://studentam.net/>
11. Європейська електронна бібліотека (Europeana) <http://www.europeana.eu/portal/>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика оцінювання. Враховується сума балів поточного контролю: 1 модуль - 40 балів, 2 модуль - 40 балів, підсумкового контролю тестування (іспит): 20 балів. При цьому враховується присутність на заняттях та активність студента під час занять; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання завдань.

Оцінювання

Розподіл балів по темах курсу:

Змістовий модуль №1								Змістовий модуль № 2								Підсумковий контроль	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	ЗМ 1	Тема 8	Тема9	Тема10	Тема 11	Тема 12	Тема 13		ЗМ 2		
5	5	5	5	5	5	10	40	10	5	5	10	5	5		40	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Бали	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	задовільно
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Прореquisite курсу

Ефективність засвоєння змісту дисципліни значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував такі дисципліни як: «Філософія Стародавнього Сходу», «Антична філософія», «Філософія Середньовіччя та Відродження», «Філософія Нового часу та епохи Просвітництва», «Аналітика всесвітньої історії».

Формат дисципліни:

Формат дисципліни змішаний (blended): до очного навчання додається електронний супровід дисципліни в системі Moodle. Blended Learning – викладання передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн-консультування тощо.